

GRUPA KAPITAŁOWA **KGHM** POLSKA MIEDŹ S.A.

„Energetyka” sp. z o.o. w Lubinie

INSTRUKCJA RUCHU I EKSPLOATACJI SIECI DYSTRYBUCYJNEJ

**Bilansowanie systemu dystrybucyjnego
i zarządzanie ograniczeniami systemowymi**

Tekst obowiązujący od dnia: 01.01.2014 r.

Opracował: Józef Chorążykiewicz

IRiESD – Bilansowanie systemu dystrybucyjnego i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 01.01.2014	wersja 1.0	strona 2 z 38
zatwierdzono:		

SPIS TREŚCI

A.	POSTANOWIENIA OGÓLNE	4
A.1.	POSTANOWIENIA WSTĘPNE	4
A.2.	WARUNKI FORMALNO-PRAWNE UCZESTNICTWA W PROCESIE BILANSOWANIA	5
A.3.	ZASADY KONFIGURACJI PODMIOTOWEJ I OBIEKTOWEJ RYNKU DETALICZNEGO ORAZ NADAWANIA KODÓW IDENTYFIKACYJNYCH.....	6
B.	PROCEDURA ZGŁASZANIA DO REALIZACJI UMÓW SPRZEDAŻY ENERGII ELEKTRYCZNEJ ORAZ ZAWIERANIA UMÓW DYSTRYBUCJI Z URDO	7
B.1.	PROCEDURA ZMIANY SPRZEDAWCY	7
C.	ZASADY WYZNACZANIA, PRZEKAZYWANIA I UDOSTĘPNIANIA DANYCH POMIAROWYCH.....	11
C.1.	WYZNACZANIE I PRZEKAZYWANIE DANYCH POMIAROWYCH I POMIAROWO- ROZLICZENIOWYCH.....	11
D.	PROCEDURY USTANAWIANIA I ZMIANY PODMIOTÓW ODPOWIEDZIALNYCH ZA BILANSOWANIE HANDLOWE	14
E.	POSTĘPOWANIE REKLAMACYJNE.....	15
F.1.	ZASADY UDZIELANIA INFORMACJI	15
G.	ZASADY WYZNACZANIA, PRZYDZIELANIA I WERYFIKACJI STANDARDOWYCH PROFILI ZUŻYCIA ...	16
H.	ZARZĄDZANIE OGRANICZENIAM SYSTEMOWYMI	17
H.1.	OSDN IDENTYFIKUJE OGRANICZENIA SYSTEMOWE ZE WZGLĘDU NA SPEŁNIENIE WYMAGAŃ NIEZAWODNOŚCI DOSTAW ENERGII ELEKTRYCZNEJ.....	17
I.	SŁOWNIK POJĘĆ I DEFINICJI.	18
I.1.	OZNACZENIA SKRÓTÓW	18
I.2.	POJĘCIA I DEFINICJE.....	21

IRiESD – Bilansowanie systemu dystrybucyjnego i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 01.01.2014	wersja 1.0	strona 3 z 38
zatwierdzono:		

A. POSTANOWIENIA OGÓLNE

A.1. POSTANOWIENIA WSTĘPNE

- A.1.1. Procedury bilansowania systemu dystrybucyjnego i zarządzania ograniczeniami systemowymi w sieci dystrybucyjnej określone w Instrukcji Ruchu Eksploatacji Sieci Dystrybucyjnej w części dotyczącej bilansowania systemu dystrybucyjnego i zarządzania ograniczeniami systemowymi (zwanej dalej „IRiESD-Bilansowanie”) obowiązują:
- a) OSDn (Energetyka sp. z o.o.),
 - b) Podmioty przyłączone do sieci dystrybucyjnej OSDn,
 - c) uczestników rynku bilansującego (URB) pełniących funkcję podmiotu odpowiedzialnego za bilansowanie handlowe (POB) na obszarze OSDn,
 - d) sprzedawców działających na obszarze OSDn,
 - e) Operatorów Handlowych (OH) i Handlowo-Technicznych (OHT) reprezentujących podmioty wymienione w punktach od a) do d) w przypadku, gdy ich działalność operatorska dotyczy sieci dystrybucyjnej OSDn.
- A.1.2. OSDn uczestniczy w administrowaniu rynkiem bilansującym w zakresie obsługi Jednostek Grafikowych (JG), na które składają się Miejsca Dostarczania Energii Rynku Bilansującego (MB) z obszaru zarządzanej przez niego sieci, za pośrednictwem OSDp.
- A.1.3. OSDn uczestniczy w administrowaniu Rynkiem Bilansującym dla obszaru swojej sieci dystrybucyjnej na zasadach określonych w instrukcji ruchu i eksploatacji sieci dystrybucyjnej OSDp lub umowie zawartej z OSDp.
- A.1.4. OSDp, za pośrednictwem którego „Energetyka” sp. z o.o. współpracuje z operatorem systemu przesyłowego elektroenergetycznego w zakresie bilansowania systemu dystrybucyjnego, jest EnergiaPro S.A..
- A.1.5. Podmiot, którego sieci, urządzenia i instalacje są przyłączone do sieci dystrybucyjnej OSDn nie objętej obszarem Rynku Bilansującego i który posiada umowę dystrybucyjną z „Energetyka” sp. z o.o. albo umowę kompleksową zawartą ze sprzedawcą, jest Uczestnikiem Rynku Detalicznego (URD).
- A.1.6. URD jest bilansowany handlowo na rynku bilansującym przez Uczestnika Rynku Bilansującego (URB). URB pełni dla URD na rynku energii elektrycznej funkcję podmiotu odpowiedzialnego za bilansowanie handlowe (POB).
- A.1.7. POB jest wskazywany przez sprzedawcę lub przedsiębiorstwo zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej w umowie o świadczenie usług dystrybucji zawartej z OSDn. Zmiana POB odbywa się na warunkach i zasadach określonych w niniejszej IRiESD-Bilansowanie.
- A.1.8. OSDn zapewnia podmiotom przyłączonym do sieci dystrybucyjnej realizację umów sprzedaży energii elektrycznej zawartych przez te podmioty, jeżeli zostaną one zgłoszone do OSDn w obowiązującej formie, trybie i terminie oraz pod

IRiESD – Bilansowanie systemu dystrybucyjnego i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 01.01.2014	wersja 1.0	strona 4 z 38
zatwierdzono:		

warunkiem spełnienia przez te podmioty wymagań określonych w IRiESD i umowach o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej.

- A.1.9. Wytwórcy, odbiorcy oraz sprzedawcy którzy posiadają zawartą z „Energetyka” sp. z o.o. umowę o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej, mogą zlecić wykonywanie swoich obowiązków wynikających z IRiESD-Bilansowanie innym podmiotom, o ile nie jest to sprzeczne z postanowieniami obowiązującego prawa i posiadanymi koncesjami. Podmioty te działają w imieniu i na rzecz wytwórcy, odbiorcy lub sprzedawcy.

A.2. WARUNKI FORMALNO-PRAWNE UCZESTNICTWA W PROCESIE BILANSOWANIA

- A.2.1. OSDn realizuje zawarte przez URD umowy sprzedaży energii, po:
- uzyskaniu przez URD odpowiednich koncesji - jeżeli jest taki wymóg prawny,
 - zawarciu przez URD umowy dystrybucji z OSDn,
 - zawarciu przez URD typu odbiorca (URD_O) umowy z wybranym sprzedawcą, posiadającym zawartą umowę dystrybucji (zwaną dalej „generalną umową dystrybucji” lub „GUD”) z OSDn,
 - zawarciu przez URD typu wytwórcy (URD_W) umowy z wybranym POB, posiadającym zawartą umowę dystrybucji z OSDp i OSDn.
- A.2.2. Umowa dystrybucji zawarta pomiędzy URD a OSDn spełnia wymagania określone w ustawie Prawo energetyczne i powinna zawierać w szczególności następujące elementy:
- wskazanie POB, a w przypadku URD typu wytwórcy (URD_W) również zasad jego zmiany,
 - algorytm wyznaczania rzeczywistej ilości energii w Punkcie Dostarczania Energii (PDE).
- A.2.3. Umowa dystrybucji zawierana przez OSDn z POB spełnia wymagania określone w ustawie Prawo energetyczne art. 5 ust. 2 punkt 2 oraz powinna zawierać co najmniej elementy określone w instrukcji ruchu i eksploatacji sieci dystrybucyjnej OSDp. Jednocześnie POB powinien posiadać zawartą umowę przesyłową z OSP, przydzielone i uaktywnione przez OSP MB w sieci OSDp/OSDn, zawartą umowę o świadczenie usług dystrybucji z OSDp oraz spełniać procedury i warunki zawarte w niniejszej IRiESD.
- A.2.4. Generalna umowa dystrybucji zawierana przez OSDn ze sprzedawcą spełnia wymagania określone w ustawie Prawo energetyczne w art. 5 ust. 2 punkt 2 i ust. 2a punkt 3 oraz powinna zawierać co najmniej elementy określone w instrukcji ruchu i eksploatacji sieci dystrybucyjnej OSDp.

IRiESD – Bilansowanie systemu dystrybucyjnego i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 01.01.2014	wersja 1.0	strona 5 z 38
zatwierdzono:		

A.2.5. POB powinien posiadać zawartą umowę przesyłową z OSP, przydzielone i uaktywnione przez OSP MB w sieci OSDp/OSDn, zawartą umowę o świadczenie usług dystrybucji z OSDp oraz spełniać procedury i warunki zawarte w niniejszej IRiESD.

A.3. ZASADY KONFIGURACJI PODMIOTOWEJ I OBIEKTOWEJ RYNKU DETALICZNEGO ORAZ NADAWANIA KODÓW IDENTYFIKACYJNYCH

A3.1. W ramach obowiązków związanych z administrowaniem rynkiem detalicznym OSDn realizuje następujące zadania:

a) rozpatruje wnioski lub reklamacje odbiorcy w sprawie rozliczeń i udziela odpowiedzi nie później niż w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku lub zgłoszenia reklamacji, chyba że w umowie między stronami określono inny termin,

b) przyporządkowuje sprzedawców oraz URD typu wytwórca do poszczególnych MB, przydzielonych POB, jako podmiotowi prowadzącemu bilansowanie handlowe na RB, na podstawie umów dystrybucji i generalnych umów dystrybucji,

c) przyporządkowuje URD do poszczególnych MDD przydzielonych sprzedawcom realizującym umowy sprzedaży energii w sieci dystrybucyjnej na podstawie generalnych umów dystrybucji,

d) realizuje procedurę zmiany POB przez sprzedawcę lub URD typu wytwórca,

A.3.2. OSDn nadaje kody identyfikacyjne podmiotom, których urządzenia są przyłączone do jego sieci dystrybucyjnej.

A3.3. OSDn nadaje kody identyfikacyjne Sprzedawcom realizującym umowy sprzedaży energii w sieci OSDn oraz URD przyłączonym do sieci dystrybucyjnej zarządzanej przez OSDn. Kody te zawierają czteroliterowe oznaczenie podmiotu, oznaczenie Operatora Systemu Dystrybucyjnego, literę charakteryzującą podmiot oraz numer podmiotu i mają następującą postać:

a) URD typu wytwórca - AAAA_KodOSDn_W_XXXX, gdzie:

...(oznaczenie literowe podmiotu)..._... (oznaczenie kodowe OSDn)..._W_...(numer podmiotu)...,

b) URD typu odbiorca - AAAA_KodOSD_O_XXXX, gdzie:

...(oznaczenie literowe podmiotu)..._...(oznaczenie kodowe OSDn)..._O_...(numer podmiotu)...,

c) Sprzedawca - AAAA_KodOSD_P_XXXX, gdzie:

IRiESD – Bilansowanie systemu dystrybucyjnego i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 01.01.2014	wersja 1.0	strona 6 z 38
zatwierdzono:		

...(oznaczenie literowe podmiotu)..._(oznaczenie kodowe OSDn)..._P...(numer podmiotu)...,

OSDn może przyporządkować kody identyfikacyjne sprzedawcom realizującym umowy sprzedaży energii w sieci OSDn, które zostały im nadane przez OSDp.

- A.3.4. Oznaczenie kodowe OSDn są zgodne z nadanym przez OSP czteroliterowym oznaczeniem kodu OSDp, za pośrednictwem którego OSDn współpracuje z operatorem systemu przesyłowego, wynikającym z zawartej pomiędzy tym OSDp i OSP umowy przesyłowej.
- A.3.5. Nadanie kodów identyfikacyjnych oraz potwierdzenie faktu rejestracji odbywa się poprzez zawarcie umowy dystrybucji lub generalnej umowy dystrybucji pomiędzy podmiotem oraz OSDn. Umowy te zawierają niezbędne elementy, o których mowa w IRiESD-Bilansowanie.
- A.3.6. OSDn nadaje kody identyfikacyjne obiektom rynku detalicznego wykorzystywanym w procesie wyznaczania danych pomiarowo-rozliczeniowych.
- A.3.7. Kody Miejsc Dostarczania Energii Rynku Detalicznego (MDD) mają następującą postać: MDD_AAAA_XX_XXXX_XX (19znaków), gdzie:
(rodzaj obiektu)_(oznaczenie literowe POB)_(kod typu URD w MDD)_(numer obiektu MB)_(numer obiektu RD),
- A.3.8. Kody Punktów Dostarczania Energii (PDE) mają następującą postać: PDE_AAAA_KodOSDn_A_XXXX, gdzie:
(rodzaj obiektu)_(oznaczenie literowe podmiotu)_(kod OSDn)_(typ URD)_(numer podmiotu),
- A.3.9. Kody Fizycznych Punktów Pomiarowych (FPP) mają następującą postać: AAA-AAAXX, gdzie:
(kod obiektu energetycznego)-(kod urządzenia energetycznego)
- A.3.10. Punkt Poboru Energii (PPE) jest najmniejszą jednostką, dla której odbywa się zbilansowanie dostaw oraz dla której może nastąpić zmiana sprzedawcy. PPE może być zarówno punktem fizycznym, jak i logicznym. Kody PPE mają następującą postać:
(kod kraju)(kod OSDn)(unikalne dopełnienie)(liczba kontrolna)

B. PROCEDURA ZGŁASZANIA DO REALIZACJI UMÓW SPRZEDAŻY ENERGII ELEKTRYCZNEJ ORAZ ZAWIERANIA UMÓW DYSTRYBUCJI Z URDo

B.1. Procedura zmiany sprzedawcy

IRiESD – Bilansowanie systemu dystrybucyjnego i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 01.01.2014	wersja 1.0	strona 7 z 38
zatwierdzono:		

Zmiana sprzedawcy energii elektrycznej, o której mowa w art. 4j ust. 2 ustawy – Prawo energetyczne, odbywa się na warunkach i w trybie określonym poniżej:

1. Odbiorca końcowy zawiera umowę sprzedaży energii elektrycznej z nowym sprzedawcą. 2. Podstawą realizacji sprzedaży energii elektrycznej na obszarze działania OSDn jest Generalna Umowa Dystrybucji (GUD) zawarta przez sprzedawcę z OSDn.

2. Odbiorca końcowy lub upoważniony przez niego nowy sprzedawca wypowiada umowę kompleksową lub umowę sprzedaży dotychczasowemu sprzedawcy.

3. Odbiorca końcowy lub upoważniony przez niego nowy sprzedawca powiadamia przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się dystrybucją energii elektrycznej, do sieci którego przyłączone są urządzenia, instalacje lub sieci odbiorcy końcowego, o zawarciu umowy sprzedaży przez tego odbiorcę z nowym sprzedawcą; w powiadomieniu sprzedawca może określić dzień rozpoczęcia sprzedaży energii elektrycznej odbiorcy końcowemu, w przypadku, gdy dzień ten przypada później niż 21 dni od daty powiadomienia.

4. Powiadomienia, o którym mowa w punkcie 3 dokonuje się na formularzu, stanowiącym załącznik do niniejszego rozporządzenia.

5. Jeżeli powiadomienie, o którym mowa w punkcie 3 zawiera braki formalne przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się dystrybucją energii elektrycznej informuje o tym podmiot, który przedłożył powiadomienie niezwłocznie, jednak w terminie nie dłuższym niż 5 dni roboczych od dnia otrzymania tego powiadomienia, wykazując wszystkie braki i informując o konieczności ich uzupełnienia.

6. Jeżeli braki formalne, o których mowa w punkcie 5) nie zostaną uzupełnione w terminie nie dłuższym niż 5 dni roboczych, przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się dystrybucją energii elektrycznej przerywa proces zmiany sprzedawcy, informując o tym podmiot, który przedłożył powiadomienie, dotychczasowemu sprzedawcy oraz odbiorcę końcowego.

7. Jeżeli powiadomienie, o którym mowa w punkcie 3 nie zawiera braków formalnych przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się dystrybucją energii elektrycznej w terminie nie dłuższym niż 5 dni roboczych, od dnia otrzymania tego powiadomienia informuje o przyjęciu zgłoszenia przedkładającego powiadomienie.

8. W przypadku, gdy rozwiązaniu ulega umowa kompleksowa, po otrzymaniu powiadomienia, o którym mowa w punkcie 3, przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się dystrybucją energii elektrycznej przesyła odbiorcy końcowemu niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 3 dni roboczych, jednostronnie podpisaną umowę o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej; umowa o świadczenie usług dystrybucji powinna być zawarta przed rozpoczęciem sprzedaży energii elektrycznej przez nowego sprzedawcę.

IRiESD – Bilansowanie systemu dystrybucyjnego i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 01.01.2014	wersja 1.0	strona 8 z 38
zatwierdzono:		

9. Niedostarczenie podpisanej umowy przez odbiorcę końcowego w terminie najpóźniej na 3 dni robocze przed rozpoczęciem sprzedaży energii elektrycznej przez nowego sprzedawcę przerywa proces zmiany sprzedawcy.
10. Zmiana sprzedawcy nie może powodować pogorszenia warunków świadczenia usługi dystrybucji energii elektrycznej.
11. W przypadku wypowiedzenia przez odbiorcę końcowego umowy kompleksowej, nowa umowa sprzedaży i umowa o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej oraz w przypadku wypowiedzenia umowy sprzedaży rozpoczęcia sprzedaży energii elektrycznej następuje z dniem rozwiązania dotychczasowej umowy.
12. Zmiana sprzedawcy następuje w terminie nie dłuższym niż trzy tygodnie od dnia dokonania powiadomienia, o którym mowa w punkcie 3, a rozpoczęcie sprzedaży energii elektrycznej przez nowego sprzedawcę następuje w terminie nie dłuższym niż trzy tygodnie od dnia dokonania powiadomienia, o którym mowa w punkcie 3, chyba, że w powiadomieniu określony został termin późniejszy rozpoczęcia sprzedaży.
13. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się dystrybucją energii elektrycznej dokonuje odczytu wskazań układu pomiarowego nie później niż w ciągu ± 5 dni roboczych od ostatniego dnia zakończenia sprzedaży energii elektrycznej przez dotychczasowego sprzedawcę.
14. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się dystrybucją energii elektrycznej przekazuje dane pomiarowe pochodzące z odczytu dotychczasowemu i nowemu sprzedawcy nie później niż w terminie 10 dni roboczych od dnia zmiany sprzedawcy.
15. Na podstawie uzyskanych danych pomiarowych dotychczasowy sprzedawca dokonuje rozliczenia z odbiorcą końcowym w terminie nie dłuższym niż 6 tygodni od dnia zmiany sprzedawcy.
16. Odbiorca końcowy nie ponosi żadnych opłat związanych z przeprowadzeniem procesu zmiany sprzedawcy.
17. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się dystrybucją energii elektrycznej nie później niż na 3 dni robocze przed terminem zmiany sprzedawcy przekazuje do odbiorcy końcowego informację o przyjęciu do realizacji nowej umowy sprzedaży energii elektrycznej wraz z oznaczeniem nowego sprzedawcy, a do dotychczasowego sprzedawcy listę odbiorców końcowych wraz z datą ich odejścia do nowego sprzedawcy.

B.1 1 . Wzór formularza - Zgłoszenie zmiany sprzedawcy:

IRiESD – Bilansowanie systemu dystrybucyjnego i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 01.01.2014	wersja 1.0	strona 9 z 38
zatwierdzono:		

Zakres wymaganych danych podczas powiadamiania OSDn przed sprzedawcą w imieniu własnym i odbiorcy końcowego o zawartej umowie sprzedaży energii elektrycznej.

Pozycja nr	Zawartość
1.	Data powiadomienia
2.	Miejscowość
3.	Dane Sprzedawcy
3.1.	nazwa
3.2.	Kod nadany przez OSP lub OSDn (w przypadku kiedy OSDn nadał taki kod albo stosuje kod nadany przez OSP, w przypadku braku kodu pole pozostaje niewypełnione)
4.	Dane URD (Odbiorcy końcowego)
4.1.	nazwa
4.2.	kod pocztowy
4.3.	miejscowość
4.4.	ulica
4.5.	nr budynku
4.6.	nr lokalu
4.7.	NIP/PESEL/nr paszportu (przy czym nr paszportu dotyczy obcokrajowców)
5.	Dane punktu poboru
5.1.	Kod identyfikacyjny PPE albo dla URD przyłączonych do sieci elektroenergetycznej nN nr fabryczny licznika albo jeżeli nie są one znane Sprzedawcy i URD:
5.2.	kod pocztowy
5.3.	miejscowość
5.4.	ulica
5.5.	nr budynku
5.6.	Nr lokalu tego punktu poboru
6.	Okres obowiązywania umowy sprzedaży
7.	Planowana średnioroczna ilość energii elektrycznej objęta umową sprzedaży w podziale na poszczególne punkty PPE lub w przypadku umów zawartych na okres krótszy niż rok planowaną ilość energii elektrycznej objętą umową w MWh, z dokładnością do 0,001 MWh (w przypadku, gdy poszczególne punkty PPE są rozliczane w oparciu o standardowe profile zużycia i są rozliczane w różnych grupach taryfowych OSDn, a także o ile jest to wymagane przez OSDn, również w podziale na zagregowane dla danego profilu grupy PPE rozliczane w oparciu o te profile) - w przypadku nie podania tej wartości zostanie ona określona przez OSDn i traktowana według takich samych zasad jak podana przez odbiorcę i/lub Sprzedawcę. W takim przypadku OSDn nie ponosi żadnej odpowiedzialności za skutki określenia tej wartości.
8.	Kod MB do którego ma być przypisany URD*
9.	Oświadczenie URD, że wnioskuje o zawarcie/aktualizację umowy o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej z OSDn (jeżeli procedura zmiany umowy jest prowadzona jednocześnie z procedurą zmiany sprzedawcy, w pozostałych przypadkach pozostaje niewypełnione)
10.	Imię, nazwisko oraz podpis (-y) osób zgłaszających (tylko w wersji papierowej, wersja elektroniczna powinna umożliwiać jednoznaczną, bezpośrednią weryfikację zgłaszającego przy składaniu formularza)

IRIESD – Bilansowanie systemu dystrybucyjnego i zarządzanie ograniczeniami systemowymi

data: 01.01.2014

wersja 1.0

strona 10 z 38

zatwierdzono:

C. ZASADY WYZNACZANIA, PRZEKAZYWANIA I UDOSTĘPNIANIA DANYCH POMIAROWYCH

C.1. WYZNACZANIE I PRZEKAZYWANIE DANYCH POMIAROWYCH I POMIAROWO-ROZLICZENIOWYCH

C.1.1. OSDn pełni funkcję Operatora Pomiarów i administruje danymi pomiarowymi w obszarze swojej sieci dystrybucyjnej. OSDn może zlecić realizację niektórych funkcji Operatora Pomiarów innemu podmiotowi.

C.1.2. Administrowanie przez OSDn danymi pomiarowymi w obszarze sieci dystrybucyjnej polega na wyznaczaniu ilości dostaw energii dla potrzeb rozliczeń na Rynku Bilansującym oraz Rynku Detalicznym i obejmuje następujące zadania:

- a) eksploatacja i rozwój Lokalnego Systemu Pomiarowo-Rozliczeniowego (LSPR), służącego pozyskiwaniu, przetwarzaniu oraz zarządzaniu danymi pomiarowymi,
- b) akwizycja danych pomiarowych z układów pomiarowo-rozliczeniowych energii elektrycznej zainstalowanych na obszarze działania OSDn,
- c) wyznaczanie ilości dostaw energii elektrycznej w poszczególnych fizycznych punktach poboru energii z sieci dystrybucyjnej,
- d) agregacja ilości dostarczanej energii elektrycznej w poszczególnych wirtualnych punktach poboru energii z sieci dystrybucyjnej,
- e) udostępnianie POB, sprzedawcom oraz URD danych pomiarowych i pomiarowo-rozliczeniowych,
- f) udostępnianie OSP za pośrednictwem OSDp danych pomiarowych i pomiarowo-rozliczeniowych,
- g) rozpatrywanie reklamacji, zgłaszanych przez podmioty wymienione w ppkt. e), dotyczących przyporządkowanych im ilości dostarczanej energii elektrycznej i wprowadzanie niezbędnych korekt w wymagających tego przypadkach.

Przekazywanie danych pomiarowych i pomiarowo-rozliczeniowych do OSP, o którym mowa w ppkt f) powyżej odbywa się na zasadach określonych w instrukcji ruchu i eksploatacji sieci dystrybucyjnej OSDp lub umowie zawartej z OSDp.

C.1.3. OSDn pozyskuje dane pomiarowe i wyznacza rzeczywiste ilości dostaw energii elektrycznej poprzez Lokalny System Pomiarowo-Rozliczeniowy (LSPR).

C.1.4. OSDn wyznacza godzinowe ilości energii rzeczywistej, o której mowa w p.C.1.2.c) i p.C.1.2.d), w podziale na rzeczywistą ilość energii pobraną z sieci i oddaną do sieci dystrybucyjnej.

C.1.5. OSDn wyznacza ilości energii rzeczywistej wynikającej z fizycznych dostaw energii elektrycznej w sieci dystrybucyjnej na podstawie:

IRiESD – Bilansowanie systemu dystrybucyjnego i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 01.01.2014	wersja 1.0	strona 11 z 38
zatwierdzono:		

- a) uzyskanych danych pomiarowych z fizycznych punktów pomiarowych; lub
 - b) danych szacunkowych, wyznaczonych na podstawie danych historycznych oraz w oparciu o zasady określone w IRiESD-Bilansowanie, w przypadku awarii układu pomiarowego lub systemu transmisji danych; lub
 - c) danych szacunkowych w przypadku braku układu transmisji danych; lub
 - d) standardowych profili zużycia (o których mowa w pkt. G), ilości energii rzeczywistej wyznaczonych w sposób określony w ppkt. a) i b) oraz algorytmów agregacji dla tych punktów poboru z sieci dystrybucyjnej, którym został przyporządkowany standardowy profil zużycia.
- C.1.6. Do określenia ilości energii elektrycznej wprowadzanej do lub pobranej z sieci wykorzystuje się w pierwszej kolejności podstawowe układy pomiarowo-rozliczeniowe. W przypadku ich awarii lub wadliwego działania w następnej kolejności wykorzystywane są rezerwowe układy pomiarowo-rozliczeniowe.
- C.1.7. W przypadku awarii lub wadliwego działania układów pomiarowo-rozliczeniowych, o których mowa w pkt.C.1.6., ilość energii elektrycznej wprowadzanej do lub pobieranej z sieci określa się w każdej godzinie doby na podstawie:
- a) uzyskanych danych pomiarowych z fizycznych punktów pomiarowych; lub
 - b) ilości energii elektrycznej w odpowiedniej godzinie i dniu tygodnia poprzedzającego awarię.
- C.1.8. W przypadku braku danych pomiarowych, spowodowanych brakiem lub awarią układu transmisji danych pomiarowych lub zakłóceniem w procesie zdalnego pozyskiwania danych z układów pomiarowo-rozliczeniowych, OSDn w procesie udostępniania danych pomiarowych może wykorzystać dane wyznaczone zgodnie z IRiESD albo zgłoszone przez Sprzedawcę, POB lub URD.
- C.1.9. Dane pomiarowe i pomiarowo-rozliczeniowe udostępniane są przez OSDn dla podmiotów posiadających zawarte umowy dystrybucji poprzez systemy wymiany informacji OSDn, na zasadach i w terminach określonych w tych umowach oraz niniejszej IRiESD.
- C.1.10. Na potrzeby rozliczeń Rynku Bilansującego, OSDn wyznacza i udostępnia godzinowe dane pomiarowe i pomiarowo-rozliczeniowe dla:
- a) OSP na zasadach określonych w instrukcji ruchu i eksploatacji sieci dystrybucyjnej OSDp lub w umowie zawartej z OSDp,
 - b) POB jako zagregowane MB rynku bilansującego i MDD bilansowanych sprzedawców i URD_w,
 - c) sprzedawców jako zagregowane MDD, zachowując zgodność przekazywanych danych.

IRiESD – Bilansowanie systemu dystrybucyjnego i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 01.01.2014	wersja 1.0	strona 12 z 38
zatwierdzono:		

C.1.11. Na potrzeby rozliczeń Rynku Detalicznego, OSDn udostępnia następujące dane pomiarowe:

a) Sprzedawcom:

- zużyciu odbiorców w okresie rozliczeniowym umożliwiające wyznaczenie rzeczywistego zużycia energii elektrycznej poszczególnych URD – przekazywane do piątego dnia roboczego po zakończeniu okresu rozliczeniowego opłat dystrybucyjnych,
- godzinowe URD po ich pozyskaniu przez OSDn.

Sposób przekazywania danych określa GUD, zawarta pomiędzy Sprzedawcą i OSDn,

b) URD:

- zużyciu w PPE za okres rozliczeniowy lub umożliwiające wyznaczenie rzeczywistego zużycia energii elektrycznej, przekazywane wraz z fakturą za usługi dystrybucyjne,
- godzinowe URD - na zlecenie URD, na zasadach i warunkach określonych w umowie.

Dane pomiarowe są udostępniane z dokładnością do 1kWh.

C.1.12. OSDn umożliwienie realizacji umów sprzedaży energii elektrycznej zawartych przez odbiorców przyłączonych do sieci poprzez:

a) pozyskiwanie, przechowywanie, przetwarzanie i udostępnianie, w uzgodnionej pomiędzy uczestnikami rynku energii formie, danych pomiarowych dla energii elektrycznej pobranej przez odbiorców wybranym przez nich sprzedawcom i podmiotom odpowiedzialnym za bilansowanie handlowe oraz operatorowi systemu przesyłowego.

C.1.13. Dane pomiarowe wyznaczone na potrzeby rozliczeń Rynku Bilansującego, korygowane są w przypadku:

- a) pozyskania danych rzeczywistych w miejsce szacowanych,
- b) korekty danych składowych,
- c) rozpatrzenia reklamacji w zakresie poprawności danych,

i zgłaszane są do OSP na zasadach określonych w instrukcji ruchu i eksploatacji sieci dystrybucyjnej OSDp lub w umowie zawartej z OSDp.

C.1.14. URD, Sprzedawcy oraz POB mają prawo wystąpić do OSDn z wnioskiem o dokonanie korekty danych pomiarowych w terminach i na zasadach ogólnych określonych w IRiESD-Korzystanie w części dotyczącej standardów jakościowych obsługi odbiorców.

IRiESD – Bilansowanie systemu dystrybucyjnego i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 01.01.2014	wersja 1.0	strona 13 z 38
zatwierdzono:		

D. PROCEDURY USTANAWIANIA I ZMIANY PODMIOTÓW ODPOWIEDZIALNYCH ZA BILANSOWANIE HANDLOWE**D.1. Zasady ustanawiania Podmiotu Odpowiedzialnego za Bilansowanie (POB)**

1) POB jest ustanawiany przez:

- a) Sprzedawcę, który zamierza sprzedawać energię elektryczną URD typu odbiorca (URDO), przyłączonemu do sieci dystrybucyjnej TAURON Dystrybucja;
- b) URD typu wytwórca (URDW), przyłączonego do sieci dystrybucyjnej TAURON Dystrybucja.

URDO wskazuje w umowie dystrybucyjnej zawartej z TAURON Dystrybucja, ustanowionego przez sprzedawcę POB.

D.2. Zmiana podmiotu odpowiedzialnego za bilansowanie handlowe następuje zgodnie z zapisami niniejszej IRiESD-Bilansowanie oraz odpowiednimi zapisami w umowach zawartych pomiędzy:

1) Sprzedawcą lub URD typu wytwórca i:

- a) OSDn,
- b) POB przekazującym odpowiedzialność za bilansowanie handlowe,
- c) POB przejmującym odpowiedzialność za bilansowanie handlowe,

oraz

2) OSP i:

- a) POB przekazującym odpowiedzialność za bilansowanie handlowe,
- b) POB przejmującym odpowiedzialność za bilansowanie handlowe,
- c) OSDp,

oraz

3) OSDn i POB przekazującym oraz przejmującym odpowiedzialność za bilansowanie handlowe,

oraz

4) OSDn i OSDp.

D.3. POB przejmujący odpowiedzialność za bilansowanie handlowe sprzedawcy lub wytwórcy powinien posiadać zawartą umowę o świadczenie usług dystrybucji z OSDp.**D.4. W przypadku zmiany przez sprzedawcę lub wytwórcę podmiotu odpowiedzialnego za bilansowanie handlowe, sprzedawca lub wytwórca, POB przekazujący odpowiedzialność za bilansowanie handlowe oraz POB przejmujący tą odpowiedzialność, są zobowiązani do powiadomienia OSDn o tym fakcie drogą**

IRiESD – Bilansowanie systemu dystrybucyjnego i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 01.01.2014	wersja 1.0	strona 14 z 38
zatwierdzono:		

elektroniczną lub w formie pisemnej listem poleconym na formularzu udostępnionym na stronie internetowej OSDn. OSDn dokonuje weryfikacji zgodności powiadomień i informuje o jej wyniku zainteresowane podmioty drogą elektroniczną lub w formie pisemnej listem poleconym. Przekazywana informacja zawiera również datę, od której następuje zmiana POB, z zastrzeżeniem p.D.4. Szczegółowe zasady wymiany informacji określone są w umowach zawartych przez te podmioty z OSDn.

- D.5. Zmiana podmiotu odpowiedzialnego za bilansowanie handlowe następuje od początku nowego okresu rozliczeniowego obowiązującego na Rynku Bilansującym następującego po dacie otrzymania przez OSDn powiadomień od sprzedawcy lub wytwórcy oraz POB przekazującego i przejmującego odpowiedzialność za bilansowanie handlowe, jednak nie wcześniej niż po 10 dniach kalendarzowych od powyższej daty.
- D.6. POB odpowiedzialny za bilansowanie sprzedawcy jest zobowiązany do natychmiastowego skutecznego poinformowania OSDn i sprzedawcy lub wytwórcy, który go wskazał, o zaprzestaniu działalności na RB.

E. POSTĘPOWANIE REKLAMACYJNE

- E.1. Składanie i rozpatrywanie reklamacji odbywa się na zasadach opisanych w IRIESD-Korzystanie w części dotyczącej standardów jakościowych obsługi odbiorców.

F.1. ZASADY UDZIELANIA INFORMACJI

- F.1.1. Udzielanie informacji na temat zmiany sprzedawcy odbywa się bezpłatnie na zasadach ogólnych opisanych w IRIESD-Korzystanie w części dotyczącej standardów jakościowych obsługi odbiorców.
- F.1.2. OSDn informuje odbiorców o warunkach zmiany sprzedawcy, a w szczególności o:
- a) uwarunkowaniach formalno-prawnych,
 - b) ogólnych zasadach funkcjonowania rynku bilansującego,
 - c) procedurach zmiany sprzedawcy,
 - d) wymaganych umowach,
 - e) prawach i obowiązkach podmiotów korzystających z prawa wyboru sprzedawcy,
 - f) procedurach powiadamiania o zawartych umowach sprzedaży energii elektrycznej oraz weryfikacji powiadomień,

IRIESD – Bilansowanie systemu dystrybucyjnego i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 01.01.2014	wersja 1.0	strona 15 z 38
zatwierdzono:		

g) zasadach ustanawiania i zmiany podmiotów odpowiedzialnych za bilansowanie handlowe,

h) warunkach świadczenia usług dystrybucyjnych.

F.3.3. Odpowiedzi na zapytanie złożone pisemnie w formie listownej lub elektronicznej przez odbiorcę OSD udziela w terminie do 14 dni od daty wpłynięcia zapytania do OSDn.

F.3.4. Lista sprzedawców mających zawarte generalne umowy dystrybucji z OSDn jest publikowana na stronie internetowej OSDn.

G. ZASADY WYZNACZANIA, PRZYDZIELANIA I WERYFIKACJI STANDARDOWYCH PROFILI ZUŻYCIA

G.1. OSDn określa standardowe profile zużycia (profile) na podstawie pomierzonych zmienności obciążeń dobowych odbiorców kontrolnych objętych pomiarami zmienności obciążenia, wytypowanych przez OSDn z pośród odbiorców przyłączonych bezpośrednio do sieci dystrybucyjnej o napięciu znamionowym nie wyższym niż 1 kV oraz mocy umownej nie większej niż 40 kW lub prądzie znamionowym zabezpieczenia przelicznikowego w torze prądowym nie większym niż 63 A, przy zastosowaniu technik statystyki matematycznej. „Energetyka” sp. z o.o. opiera się na profilach zamieszczonych w IRiESD OSDp.

G.2. Dla odbiorców, którzy chcą skorzystać z prawa wyboru sprzedawcy, o których mowa w p. G.1., OSDn na podstawie:

a) parametrów technicznych przyłącza,

b) grupy taryfowej określonej w umowie dystrybucji,

c) historycznego lub przewidywanego rocznego zużycia energii elektrycznej,

przydziela odpowiedni profil i planowaną ilość poboru energii na rok kalendarzowy

G.3. Przydzielony dla odbiorcy profil oraz planowana ilość poboru energii elektrycznej jest przyjmowana w generalnej umowie dystrybucji zawartej przez sprzedawcę tego odbiorcy profilowego z OSDn.

G.4. Sprzedawca, o którym mowa w p.G.3., na podstawie zapisanych w generalnej umowie dystrybucji profili i planowanej ilość poboru energii elektrycznej, dokonuje zgłoszeń umowy zgodnie z zapisami IRiESP.

G.5. W przypadku zmiany parametrów, o których mowa w p.G.2., odbiorca jest zobowiązany do powiadomienia OSDn. W takim przypadku OSDn dokonuje weryfikacji przydzielonego profilu oraz planowanej ilość poboru energii elektrycznej. Powyższa zmiana wymaga dokonania odpowiednich zmian w generalnej umowie dystrybucji, o której mowa w p.G.3.

IRiESD – Bilansowanie systemu dystrybucyjnego i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 01.01.2014	wersja 1.0	strona 16 z 38
zatwierdzono:		

H. ZARZĄDZANIE OGRANICZENIAMI SYSTEMOWYMI

- H.1. OSDn identyfikuje ograniczenia systemowe ze względu na spełnienie wymagań niezawodności dostaw energii elektrycznej.
- H.2. Ograniczenia systemowe są podzielone na:
- a) ograniczenia elektrowniane,
 - b) ograniczenia sieciowe.
- H.3. Ograniczenia elektrowniane obejmują restrykcje w pracy elektrowni spowodowane przez:
- a) parametry techniczne poszczególnych jednostek wytwórczych,
 - b) przyczyny technologiczne w elektrowni,
 - c) działanie siły wyższej,
 - d) realizację polityki energetycznej państwa.
- H.4. OSDn identyfikuje ograniczenia sieciowe jako:
- a) maksymalne dopuszczalne moce wytwarzane i/lub maksymalną liczbę jednostek wytwórczych pracujących w danym węźle lub grupie węzłów,
 - b) minimalne niezbędne moce wytwarzane i/lub minimalną liczbę jednostek wytwórczych pracujących w danym węźle lub grupie węzłów,
 - c) planowane ograniczenia dystrybucyjne na wskazanych przekrojach sieciowych.
- H.5. Identyfikacja ograniczeń systemowych jest wykonywana przez OSDn na podstawie analiz sieciowych uwzględniających:
- a) plan wyłączeń elementów sieci dystrybucyjnej,
 - b) plan remontów jednostek wytwórczych przyłączonych do sieci dystrybucyjnej,
 - c) wymagania dotyczące jakości i niezawodności pracy sieci dystrybucyjnej.
- H.6. Analizy sieciowe dla potrzeb identyfikacji ograniczeń systemowych w planach koordynacyjnych są realizowane przez OSDn z wykorzystaniem dostępnych programów analitycznych i na bazie najbardziej aktualnych modeli matematycznych KSE.
- H.7. Ograniczenia systemowe są identyfikowane w cyklach pokrywających się z planami koordynacyjnymi oraz udostępniane w ramach planów koordynacyjnych.
- H.8. Mając na celu minimalizację skutków ograniczeń sieciowych, OSDn przy planowaniu pracy sieci uwzględnia ograniczenia występujące w pracy sieci dystrybucyjnej sąsiednich OSDn, zgłoszone przez wytwórców ograniczenia dotyczące jednostek wytwórczych przyłączonych do sieci oraz topologię sieci.

IRiESD – Bilansowanie systemu dystrybucyjnego i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 01.01.2014	wersja 1.0	strona 17 z 38
zatwierdzono:		

I. SŁOWNIK POJĘĆ I DEFINICJI.

Na potrzeby niniejszej IRiESD-Bilansowanie przyjęto następujące oznaczenia skrótów i definicje stosowanych pojęć.

I.1. OZNACZENIA SKRÓTÓW

APKO	Automatyka przeciwkołysaniowa
ARNES	Automatyczna regulacja napięcia elektrowni
AWSCz	Automatyka wymuszania składowej czynnej, stosowana dla potrzeb zabezpieczeń ziemnozwarciowych w sieciach skompensowanych
BTHD	Bilans techniczno-handlowy dobowy
BTHM	Bilans techniczno-handlowy dobowy
BTHR	Bilans techniczno-handlowy roczny
EAZ	Elektroenergetyczna automatyka zabezpieczeniowa
FPP	Fizyczny Punkt Pomiarowy
GPO	Główny punkt odbioru energii
IRiESD	Instrukcja Ruchu i Eksploatacji Sieci Dystrybucyjnej (całość)
IRiESD-Bilansowanie	Instrukcja Ruchu i Eksploatacji Sieci Dystrybucyjnej – część: bilansowanie systemu i zarządzania ograniczeniami systemowymi
IRiESP	Instrukcja ruchu i eksploatacji sieci przesyłowej (całość)
IRiESP-Bilansowanie	Instrukcja ruchu i eksploatacji sieci przesyłowej – część: bilansowanie systemu i zarządzanie ograniczeniami systemowymi
JWCD	Jednostka wytwórcza centralnie dysponowana – jednostka wytwórcza przyłączona do koordynowanej sieci 110kV podlegająca centralnemu dysponowaniu przez OSP
JWCK	Jednostka wytwórcza centralnie koordynowana – jednostka wytwórcza której praca podlega koordynacji przez OSP
KSE	Krajowy system elektroenergetyczny
kWp	Jednostka mocy szczytowej baterii słonecznej, która jest oddawana przy określonym promieniowaniu słonecznym.

IRiESD – Bilansowanie systemu dystrybucyjnego i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 01.01.2014	wersja 1.0	strona 18 z 38
zatwierdzono:		

LRW	Lokalna rezerwa wyłącznikowa
LSPR	Lokalny System Pomiarowo Rozliczeniowy
MB	Miejsce Dostarczania Energii Elektrycznej Rynku Bilansującego
fMB	Fizyczne Miejsce Dostarczania Energii Elektrycznej Rynku Bilansującego
wMB	Ponadsieciowe (wirtualne) Miejsce Dostarczania Energii Elektrycznej Rynku Bilansującego
MD	Miejsce Dostarczania Energii Elektrycznej
MDD	Miejsce Dostarczania Energii Rynku Detalicznego
fMDD	Fizyczne Grafikowe Miejsce Dostarczania Energii Rynku Detalicznego
pMDD	Fizyczne Profilowe Miejsce Dostarczania Energii Rynku Detalicznego
nJWCD	Jednostka wytwórcza przyłączona do koordynowanej sieci 110kV nie podlegająca centralnemu dysponowaniu przez OSP
nN	Niskie napięcie
OH	Operator handlowy
OHT	Operator handlowo-techniczny
OSD	Operator systemu dystrybucyjnego
OSDp	Operator systemu dystrybucyjnego którego sieć dystrybucyjna posiada bezpośrednie połączenie z siecią przesyłową
OSDn	Operator systemu dystrybucyjnego którego sieć dystrybucyjna nie posiada bezpośredniego połączenia z siecią przesyłową
OSP	Operator systemu przesyłowego
PCC	Punkt przyłączenia źródła energii elektrycznej
PDE	Punkt Dostarczania Energii
PKD	Plan koordynacyjny dobowy
PKM	Plan koordynacyjny miesięczny
PKR	Plan koordynacyjny roczny
POB	Podmiot odpowiedzialny za bilansowanie handlowe
PPE	Punkt Poboru Energii
P_{It}	Wskaźnik długookresowego migotania światła, obliczany z sekwencji 12 kolejnych wartości P _{st} , zgodnie ze wzorem:

IRiESD – Bilansowanie systemu dystrybucyjnego i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 01.01.2014	wersja 1.0	strona 19 z 38
zatwierdzono:		

$$P_{lt} = \sqrt[3]{\sum_{i=1}^{12} \frac{P_{sti}^3}{12}}$$

gdzie: i – rząd harmoniczej

P_{st}	Wskaźnik krótkookresowego migotania światła, mierzony przez 10 minut.
SCO	Samoczynne częstotliwościowe odciążanie
SN	Średnie napięcie
SPZ	Samoczynne ponowne załączanie - automatyka elektroenergetyczna, której działanie polega na samoczynnym podaniu impulsu załączającego wyłącznik liniowy bezzwłocznie lub po upływie odpowiednio dobranego czasu, po przejściu tego wyłącznika w stan otwarcia.
SZR	Samoczynne załączanie rezerwy - automatyka elektroenergetyczna, której działanie polega na samoczynnym przełączeniu odbiorców z zasilania ze źródła podstawowego na zasilanie ze źródła rezerwowego, w przypadku nadmiernego obniżenia się napięcia lub zaniku napięcia.
THD	Współczynnik odkształcenia napięcia harmonicznymi, obliczany zgodnie ze wzorem:
	$THD = \sqrt{\sum_{h=2}^{40} (U_h)^2}$
	gdzie: i – rząd harmoniczej
	U _h – wartość względna napięcia w procentach składowej podstawowej
UCTE	Unia Koordynacji Przesyłu Energii Elektrycznej
URB	Uczestnik Rynku Bilansującego
URB_{BIL}	Operator Systemu Przesyłowego jako Uczestnik Rynku Bilansującego typu Przedsiębiorstwo Bilansujące
URB_{GE}	Uczestnik Rynku Bilansującego typu Giełda Energii
URB_W	Uczestnik Rynku Bilansującego typu Wytwórca energii
URB_O	Uczestnik Rynku Bilansującego typu Odbiorca energii: <ul style="list-style-type: none"> • URBSD – odbiorca sieciowy • URBOK – odbiorca końcowy

IRiESD – Bilansowanie systemu dystrybucyjnego i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 01.01.2014	wersja 1.0	strona 20 z 38
zatwierdzono:		

URB_{PO}	Uczestnik Rynku Bilansującego typu Przedsiębiorstwo obrotu energią elektryczną
URD	Uczestnik Rynku Detalicznego którego sieci i urządzenia są przyłączone do sieci OSDp
URD_n	Uczestnik Rynku Detalicznego którego sieci i urządzenia są przyłączone do sieci OSDn
URD_o	Uczestnik Rynku Detalicznego typu odbiorca
URD_w	Uczestnik Rynku Detalicznego typu wytwórca
URE	Urząd Regulacji Energetyki
WIRE	System wymiany informacji o rynku energii
WPKD	Wstępny plan koordynacyjny dobowy

I.2. POJĘCIA I DEFINICJE

Administrator pomiarów Jednostka organizacyjna OSDn odpowiedzialna za obsługę i kontrolę układów pomiarowo-rozliczeniowych.

Automatyczny układ regulacji napięcia elektrowni (ARNE)

Układ automatycznej regulacji napięcia i mocy biernej w węźle wytwórczym.

Awaria sieciowa Zdarzenie ruchowe, w wyniku którego następuje wyłączenie z ruchu synchronicznego części KSE, która produkuje lub pobiera z sieci energię elektryczną w ilości nie większej niż 5 % bieżącego zapotrzebowania na moc w KSE.

Awaria w systemie Zdarzenie ruchowe, w wyniku którego następuje wyłączenie z ruchu synchronicznego części KSE, która produkuje lub pobiera z sieci energię elektryczną w ilości co najmniej 5 % bieżącego zapotrzebowania na moc w KSE.

IRiESD – Bilansowanie systemu dystrybucyjnego i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 01.01.2014	wersja 1.0	strona 21 z 38
zatwierdzono:		

Bilansowanie systemu Działalność gospodarczą wykonywaną przez operatora systemu przesyłowego lub dystrybucyjnego w ramach świadczonych usług przesyłania lub dystrybucji, polegającą na równoważeniu zapotrzebowania na energię elektryczną z dostawami tej energii.

Dystrybucja energii elektrycznej

Transport energii elektrycznej sieciami dystrybucyjnymi w celu jej dostarczenia odbiorcom, z wyłączeniem sprzedaży energii.

Elektroenergetyczna automatyka

zabezpieczeniowa Automatyka której celem jest wykrywanie zakłóceń w pracy systemu elektroenergetycznego lub jego elementach oraz podejmowanie działań mających na celu zminimalizowanie ich skutków. EAZ dzielimy na automatykę eliminacyjną, prewencyjną oraz restytucyjną.

Farma wiatrowa Jednostka wytwórcza lub zespół tych jednostek wykorzystujących do wytwarzania energii elektrycznej energię wiatru, przyłączonych do sieci w jednym miejscu przyłączenia.

Fizyczne Miejsce Dostarczenia

Energii Rynku Bilansującego (FMB)

Miejsce Dostarczenia Energii Rynku Bilansującego, w którym jest realizowana fizyczna dostawa energii. Ilość energii elektrycznej dostarczonej w FMB jest wyznaczana na podstawie Fizycznych Punktów Pomiarowych (FPP) oraz odpowiednich algorytmów obliczeniowych.

Fizyczne Grafikowe Miejsce

Dostarczania Energii Rynku Detalicznego (FMD)

Miejsce Dostarczenia Energii Rynku Bilansującego, w którym jest realizowana fizyczna dostawa energii. Ilość energii elektrycznej dostarczonej w FMB jest wyznaczana na podstawie Fizycznych Punktów Pomiarowych (FPP) oraz odpowiednich algorytmów obliczeniowych.

IRiESD – Bilansowanie systemu dystrybucyjnego i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 01.01.2014	wersja 1.0	strona 22 z 38
zatwierdzono:		

Fizyczne Profilowe Miejsce

Dostarczania Energii Rynku Detalicznego (ρ MDD)

Punkt w którym ilość energii elektrycznej dostarczonej albo odebranej jest wyznaczana na podstawie wielkości energii zarejestrowanej przez urządzenia pomiarowo-rozliczeniowe nie umożliwiające rejestracji danych godzinowych, standardowych profili zużycia oraz odpowiednich algorytmów obliczeniowych.

Fizyczny Punkt Pomiarowy (FPP)

Punkt w sieci wyposażony w urządzenia pomiarowo-rozliczeniowe umożliwiające rejestrację danych pomiarowych (okresowych lub godzinowych), w którym dokonywany jest rzeczywisty pomiar przepływającej energii elektrycznej.

Generacja wymuszona

Wytwarzanie energii elektrycznej wymuszone jakością i niezawodnością pracy KSE, dotyczy jednostek wytwórczych, w których generacja jest wymuszona technicznymi ograniczeniami działania systemu elektroenergetycznego lub koniecznością zapewnienia odpowiedniej jego niezawodności.

Generacja zdeterminowana

Wytwarzanie energii elektrycznej w źródłach odnawialnych oraz wytwarzanie energii elektrycznej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła, objęte obowiązkiem zakupu zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki, lub też wytwarzanie energii elektrycznej objętej długoterminowymi umowami sprzedaży energii elektrycznej.

Główny punkt odbioru

energii

Stacja transformatorowa wytwórcy o górnym napięciu wyższym niż 45 kV służąca wyłącznie do połączenia jednostek wytwórczych z KSE.

Grafik obciążeń

Zbiór danych określających oddzielnie dla poszczególnych okresów przyjętych do technicznego bilansowania systemu, zawierający ilości energii elektrycznej planowane do wprowadzenia do sieci lub do poboru z sieci.

IRiESD – Bilansowanie systemu dystrybucyjnego i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 01.01.2014	wersja 1.0	strona 23 z 38
zatwierdzono:		

Grupy przyłączeniowe

Podmiot ubiegający się o przyłączenie do sieci dzieli się na grupy, zwane dalej „grupami przyłączeniowymi”, według następujących kryteriów:

- a) grupa I – podmioty, których urządzenia, instalacje i sieci są przyłączane bezpośrednio do sieci o napięciu znamionowym wyższym niż 110 kV,
- b) grupa II – podmioty, których urządzenia, instalacje i sieci są przyłączane bezpośrednio do sieci o napięciu znamionowym wyższym niż 110 kV,
- c) grupa III – podmioty, których urządzenia, instalacje i sieci są przyłączane bezpośrednio do sieci o napięciu znamionowym wyższym niż 1 kV, lecz niższym niż 110 kV,
- d) grupa IV – podmioty, których urządzenia, instalacje i sieci są przyłączane bezpośrednio do sieci o napięciu znamionowym nie wyższym niż 1 kV oraz mocy przyłączeniowej większej niż 40 kW lub prądzie znamionowym zabezpieczenia przedlicznikowego w torze prądowym większym niż 63 A,
- e) grupa V – podmioty, których urządzenia, instalacje i sieci są przyłączane bezpośrednio do sieci o napięciu znamionowym nie wyższym niż 1 kV oraz mocy przyłączeniowej nie większej niż 40 kW i prądzie znamionowym zabezpieczenia przedlicznikowego nie większym niż 63 A,
- f) grupa VI – podmioty, których urządzenia, instalacje i sieci są przyłączane bezpośrednio do sieci poprzez tymczasowe przyłącze, które będzie na zasadach określonych w umowie o przyłączenie zastąpione przyłączem docelowym lub podmioty, których urządzenia, instalacje i sieci są przyłączane do sieci na czas określony, lecz nie dłuższy niż rok.
- g) grupa VI – podmioty, których urządzenia, instalacje i sieci są przyłączane bezpośrednio do sieci poprzez tymczasowe przyłącze, które będzie na zasadach określonych w umowie o przyłączenie zastąpione przyłączem docelowym lub podmioty, których urządzenia, instalacje i sieci są przyłączane do sieci na czas określony, lecz nie dłuższy niż rok.

Jednostka grafikowa

Zbiór rzeczywistych i wirtualnych miejsc dostarczania.

Jednostka wytwórcza

Wyodrębniony zespół urządzeń należących do przedsiębiorstwa energetycznego lub odbiorcy, służący do wytwarzania energii elektrycznej i wyprowadzania mocy, opisany poprzez dane techniczne i handlowe. Jednostka

IRiESD – Bilansowanie systemu dystrybucyjnego i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 01.01.2014	wersja 1.0	strona 24 z 38
zatwierdzono:		

wytwórcza obejmuje zatem także transformatory blokowe oraz linie blokowe wraz z łącznikami w miejscu przyłączenia jednostki do sieci.

Koordynowana sieć 110kV Część sieci dystrybucyjnej 110 kV, w której przepływy energii elektrycznej zależą także od warunków pracy sieci przesyłowej.

Krajowy system

elektroenergetyczny System elektroenergetyczny na terenie Polski.

Linia bezpośrednia

Linia elektroenergetyczna łącząca wydzieloną jednostkę wytwarzania energii elektrycznej bezpośrednio z odbiorcą lub linia elektroenergetyczna łącząca jednostkę wytwarzania energii elektrycznej przedsiębiorstwa energetycznego z instalacjami należącymi do tego przedsiębiorstwa albo instalacjami należącymi do przedsiębiorstw od niego zależnych.

Łącze niezależne

Łącze przeznaczone wyłącznie dla potrzeb EAZ, służące do realizacji pracy współbieżnej zabezpieczeń lub przesyłania sygnału bezwarunkowego wyłączenia drugiego końca linii. Łącze może być realizowane jako dedykowane włókna światłowodów, w których pozostałe włókna służą realizacji innych funkcji telekomunikacyjnych.

Mechanizm bilansujący

Mechanizm bieżącego bilansowania zapotrzebowania na energię elektryczną i wytwarzania tej energii w systemie elektroenergetycznym.

Miejsce dostarczania

Punkt w sieci, do którego przedsiębiorstwo energetyczne dostarcza energię elektryczną, określony w umowie o przyłączenie do sieci albo w umowie o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej albo w umowie sprzedaży energii elektrycznej albo umowie kompleksowej, będący jednocześnie miejscem jej odbioru.

IRiESD – Bilansowanie systemu dystrybucyjnego i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 01.01.2014	wersja 1.0	strona 25 z 38
zatwierdzono:		

Miejsce dostarczania energii

rynku bilansującego (MB) Określany przez OSP punkt w sieci objętej obszarem Rynku Bilansującego reprezentujący pojedynczy węzeł albo grupę węzłów w sieci, lub umowny punkt „ponad siecią”, w którym następuje przekazanie energii pomiędzy Uczestnikiem Rynku Bilansującego a Rynkiem Bilansującym.

Miejsce Dostarczania Energii

Rynku Detalicznego (MDD) Określony przez OSDn punkt w sieci dystrybucyjnej poza obszarem Rynku Bilansującego, którym następuje przekazanie energii pomiędzy Sprzedawcą lub POB a URD.

Miejsce przyłączenia Punkt w sieci, w którym przyłącznie łączy się z siecią.

Mikroźródło Generator energii elektrycznej niezależnie od źródła energii pierwotnej, zainstalowany na stałe wraz z układami zabezpieczeń, przyłączony jednofazowo lub wielofazowo do sieci niskiego napięcia, o prądzie znamionowym nie większym niż 16A.

Moc dyspozycyjna Suma mocy dyspozycyjnej JWCD i obciążenia nJWCD.

Moc osiągalna Potwierdzona testami największa moc trwała jednostki wytwórczej lub wytwórcy, przy znamionowych warunkach pracy, utrzymywana:

- a) przez wytwórcę cieplnego w sposób ciągły przez przynajmniej 15 godzin,
- b) przez wytwórcę wodnego przepływowego w sposób ciągły przez przynajmniej 5 godzin,
- c) przez wytwórcę szczytowo-pompowego w sposób ciągły przez okres zależny od pojemności zbiornika górnego.

Dla farmy wiatrowej przyjmuje się, że moc osiągalna jest równa mocy znamionowej lub niższej, gdy testy wykażą, że nawet w korzystnych warunkach wiatrowych moc znamionowa farmy wiatrowej nie jest osiągalna.

IRiESD – Bilansowanie systemu dystrybucyjnego i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 01.01.2014	wersja 1.0	strona 26 z 38
zatwierdzono:		

Moc przyłączeniowa

Moc czynna planowana do pobierania lub wprowadzania do sieci, określona w umowie o przyłączenie jako wartość maksymalna ze średnich wartości tej mocy w okresie 15 minut, służąca do zaprojektowania przyłącza.

Moc umowna

Moc czynna, pobieraną lub wprowadzaną do sieci, określoną w:

a) umowie o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, umowie sprzedaży energii elektrycznej albo umowie kompleksowej, jako wartość maksymalną, wyznaczoną w ciągu każdej godziny okresu rozliczeniowego, ze średnich wartości tej mocy rejestrowanych w okresie 15-minutowych, albo

b) umowie o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji zawieranej pomiędzy operatorem systemu przesyłowego elektroenergetycznego a operatorem systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego, jako średnią z maksymalnych łącznych mocy średniogodzinowych pobieranych przez danego operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego w miejscach dostarczania energii elektrycznej z sieci przesyłowej, będących miejscami przyłączenia sieci dystrybucyjnej do sieci przesyłowej, wyznacza na podstawie wskazań układów pomiarowo-rozliczeniowych, albo

c) umowie o świadczenie usług przesyłania energii elektrycznej, zawieranej pomiędzy operatorem systemu przesyłowego elektroenergetycznego a operatorem systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego, dla miejsc dostarczania energii elektrycznej nie będących miejscami przyłączenia sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej do sieci przesyłowej elektroenergetycznej, jako wartość maksymalną ze średnich wartości tej mocy – w okresie godziny.

Należyta staranność

Wykonywanie czynności ruchowych oraz prac eksploatacyjnych w obiektach, instalacjach i urządzeniach elektroenergetycznych, w terminach i zakresach zgodnych z obowiązującymi przepisami i instrukcjami w tym Instrukcją Ruchu i Eksploatacji Sieci Dystrybucyjnej, z uwzględnieniem zasad efektywności i minimalizacji kosztów, prowadzących do zachowania wymaganej niezawodności, jakości dostaw i dotrzymanie ustaleń wynikających z zawartych umów.

IRiESD – Bilansowanie systemu dystrybucyjnego i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 01.01.2014	wersja 1.0	strona 27 z 38
zatwierdzono:		

Napięcie znamionowe Wartość skuteczna napięcia określająca i identyfikująca sieć elektroenergetyczną.

Napięcie deklarowane Wartość napięcia zasilającego uzgodniona między OSDn i odbiorcom – wartość ta jest zwykle zgodna z napięciem znamionowym.

Nielegalne pobieranie

energii elektrycznej Pobieranie energii elektrycznej bez zawarcia umowy, z całkowitym albo częściowym pominięciem układu pomiarowo-rozliczeniowego lub poprzez ingerencję w ten układ mającą wpływ na zafałszowanie pomiarów dokonywanych przez układ pomiarowo-rozliczeniowy.

Niebilansowanie W przypadku odbiorcy – różnica pomiędzy rzeczywistym, a planowanym poborem energii elektrycznej. W przypadku wytwórcy – różnica pomiędzy planowaną, a rzeczywiście wprowadzoną do sieci energią elektryczną.

Normalny układ pracy sieci Układ pracy sieci i przyłączonych źródeł wytwórczych, zapewniający najkorzystniejsze warunki techniczne i ekonomiczne transportu energii elektrycznej oraz spełnienie kryteriów niezawodności pracy sieci i jakości energii elektrycznej dostarczanej użytkownikom sieci.

Normalne warunki pracy

sieci Stan pracy sieci, w którym pokryte jest zapotrzebowanie na moc, obejmujący operacje łączeniowe i eliminację zaburzeń przez automatyczny system zabezpieczeń, przy równoczesnym braku wyjątkowych okoliczności spowodowanych:

a) wpływami zewnętrznymi takimi jak np.: niezgodność instalacji lub urządzeń odbiorcy z odpowiednimi normami i przepisami,

b) czynnikami będącymi poza kontrolą OSDn takimi jak np.: wyjątkowe warunki atmosferyczne i klęski żywiołowe, zakłócenia spowodowane przez osoby trzecie, działania siły

IRiESD – Bilansowanie systemu dystrybucyjnego i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 01.01.2014	wersja 1.0	strona 28 z 38
zatwierdzono:		

wyższej, wprowadzenie ograniczeń mocy zgodnie z innymi przepisami.

Obrót energią elektryczną Działalność gospodarcza polegająca na handlu hurtowym albo detalicznym energią elektryczną.

Obszar OSDn Posiadana przez OSDn sieć elektroenergetyczna na obszarze określonym w koncesji na dystrybucję energii elektrycznej OSDn, za której ruch i eksploatację odpowiada OSDn.

Obszar regulacyjny Sieć elektroenergetyczna wraz z przyłączonymi do niej urządzeniami do wytwarzania lub pobierania energii elektrycznej, współpracujące na zasadach określonych w odrębnych przepisach, zdolne do trwałego utrzymywania określonych parametrów niezawodnościowych i jakościowych dostaw energii elektrycznej oraz spełniania warunków obowiązujących we współpracy z innymi połączonymi systemami elektroenergetycznymi.

Obszar Rynku

Bilansującego Część systemu elektroenergetycznego, w której jest prowadzony hurtowy obrót energią elektryczną oraz w ramach której OSP równoważy bieżące zapotrzebowanie na energię elektryczną z dostawami tej energii w krajowym systemie elektroenergetycznym, oraz zarządza ograniczeniami systemowymi i prowadzi wynikające z tego rozliczenia, z podmiotami uczestniczącymi w Rynku Bilansującym.

Odbiorca Każdy, kto otrzymuje lub pobiera energię elektryczną na podstawie umowy z przedsiębiorstwem energetycznym.

Odbiorca energii elektrycznej

w gospodarstwie domowym Odbiorca końcowy dokonujący zakupu energii elektrycznej wyłącznie w celu ich zużycia w gospodarstwie domowym.

Odbiorca końcowy Odbiorca dokonujący zakupu energii elektrycznej na własny użytek; do własnego użytku nie zalicza się energii elektrycznej

IRiESD – Bilansowanie systemu dystrybucyjnego i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 01.01.2014	wersja 1.0	strona 29 z 38
zatwierdzono:		

zakupionej w celu jej zużycia na potrzeby wytwarzania, przesyłania lub dystrybucji.

Odłączenie od sieci Trwałe rozdzielenie urządzeń, instalacji lub sieci podmiotu przyłączonego do sieci dystrybucyjnej, obejmujące m.in. trwałe demontaż elementów przyłącza.

Ograniczenia elektrowniane Ograniczenia wynikające z technicznych warunków pracy jednostek wytwórczych.

Ograniczenia sieciowe Maksymalne dopuszczalne lub minimalnie niezbędne wytwarzanie mocy w danym węźle, lub w danym obszarze, lub maksymalny dopuszczalny przesył mocy przez dany przekrój sieciowy, w tym dla wymiany międzysystemowej, z uwzględnieniem bieżących warunków eksploatacji KSE.

Operator Operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego lub operator systemu połączonych elektroenergetycznego.

Operator handlowy (OH) Podmiot, który jest odpowiedzialny za dysponowanie Jednostką Grafikową Uczestnika Rynku Bilansującego w zakresie handlowym.

Operator handlowo-techniczny

(OHT) Podmiot, który jest odpowiedzialny za dysponowanie Jednostką Grafikową Uczestnika Rynku Bilansującego w zakresie handlowym i technicznym. Podmiot, który jest odpowiedzialny za dysponowanie Jednostką Grafikową Uczestnika Rynku Bilansującego w zakresie handlowym i technicznym.

Operator pomiarów Podmiot, który jest odpowiedzialny za pozyskiwanie danych pomiarowych energii elektrycznej z układów pomiarowo-rozliczeniowych i przekazywanie ich do OSP lub innego operatora prowadzącego procesy rozliczeń.

IRiESD – Bilansowanie systemu dystrybucyjnego i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 01.01.2014	wersja 1.0	strona 30 z 38
zatwierdzono:		

Operator systemu dystrybucyjnego

Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się dystrybucją energii elektrycznej, odpowiedzialne za ruch sieciowy w systemie dystrybucyjnym, bieżące i długookresowe bezpieczeństwo funkcjonowania tego systemu, eksploatację, konserwację, remonty oraz niezbędną rozbudowę sieci dystrybucyjnej, w tym połączeń z innymi systemami elektroenergetycznymi.

Operator systemu przesyłowego Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem energii elektrycznej, odpowiedzialne za ruch sieciowy w systemie przesyłowym, bieżące i długookresowe bezpieczeństwo funkcjonowania tego systemu, eksploatację, konserwację, remonty oraz niezbędną rozbudowę sieci przesyłowej, w tym połączeń z innymi systemami elektroenergetycznymi.

Podmiot ubiegający się o przyłączenie

do sieci (podmiot przyłączony do sieci) Podmiot ubiegający się o przyłączenie do sieci swoich urządzeń, instalacji lub sieci elektroenergetycznej (podmiot którego urządzenia, instalacje i sieci są przyłączone do sieci elektroenergetycznej).

Procedura zmiany sprzedawcy Zbiór działań zapoczątkowany w dniu złożenia przez odbiorcę (lub sprzedawcę w imieniu odbiorcy) wniosku o zmianę sprzedawcy, który w konsekwencji podjętych przez OSDn prac, doprowadza do zmiany sprzedawcy przez odbiorcę, lub w przypadku nie spełnienia warunków koniecznych i niezbędnych do realizacji procedury, do przekazania odbiorcy oraz nowemu sprzedawcy informacji o przerwaniu procesu zmiany sprzedawcy wraz z podaniem przyczyn.

Programy łączeniowe

Procedury i czynności związane z operacjami łączeniowymi, próbami napięciowymi, tworzeniem układów przejściowych oraz włączeniami do systemu elektroenergetycznego nowych obiektów, a także po dłuższym postoju związanym z modernizacją lub przebudową.

IRiESD – Bilansowanie systemu dystrybucyjnego i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 01.01.2014	wersja 1.0	strona 31 z 38
zatwierdzono:		

Przedsiębiorstwo energetyczne Podmiot prowadzący działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania, przesyłania, dystrybucji energii lub obrotu nią.

Przedsiębiorstwo obrotu Przedsiębiorstwo energetyczne prowadzące działalność gospodarczą polegającą na handlu hurtowym lub detalicznym energią elektryczną, niezależnie od innych rodzajów prowadzonych działalności.

Przerwa w dostarczaniu energii

elektrycznej planowana Planowane przerwy w dostarczaniu energii elektrycznej – wynikające z programu prac eksploatacyjnych sieci elektroenergetycznej; czas trwania tej przerwy jest liczony od momentu otwarcia wyłącznika do czasu wznowienia dostarczania energii elektrycznej.

Przerwa w dostarczaniu energii

elektrycznej nieplanowana Nieplanowane przerwy w dostarczaniu energii elektrycznej – spowodowane wystąpieniem awarii w sieci elektroenergetycznej, przy czym czas trwania tej przerwy jest liczony od momentu uzyskania przez przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej informacji o jej wystąpieniu do czasu wznowienia dostarczania energii elektrycznej.

Przesyłanie - transport energii

elektrycznej Przesyłanie-transport energii elektrycznej sieciami przesyłowymi w celu jej dostarczenia do sieci dystrybucyjnych lub odbiorcom końcowym przyłączonym do sieci przesyłowych, z wyłączeniem sprzedaży energii.

Przyłącze

Odcinek lub element sieci służący do połączenia urządzeń, instalacji lub sieci podmiotu, o wymaganej przez niego mocy przyłączeniowej z pozostałą częścią sieci przedsiębiorstwa energetycznego świadczącego na rzecz tego podmiotu usługę przesyłania lub dystrybucji.

IRiESD – Bilansowanie systemu dystrybucyjnego i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 01.01.2014	wersja 1.0	strona 32 z 38
zatwierdzono:		

Punkt Dostarczania Energii Miejsce przyłączenia URD do sieci dystrybucyjnej poza obszarem Rynku Bilansującego, obejmujące jeden lub więcej fizycznych punktów przyłączenia do sieci, dla których realizowany jest proces bilansowania handlowego.

Punkt Poboru Energii Punkt w którym produkty energetyczne (energia, usługi przesyłowe, moc, etc.) są mierzone przez urządzenia umożliwiające rejestrację danych pomiarowych (okresowych lub godzinowych). Jest to najmniejsza jednostka, dla której odbywa się zbilansowanie dostaw, oraz dla której może nastąpić zmiana sprzedawcy.

Regulacyjne usługi systemowe Usługi świadczone przez podmioty na rzecz operatora systemu przesyłowego, umożliwiające operatorowi systemu przesyłowego świadczenie usług systemowych, niezbędne do prawidłowego funkcjonowania KSE, zapewniające zachowanie określonych wartości parametrów niezawodnościowych i jakościowych dostaw energii elektrycznej.

Rejestrator zakłóceń Rejestrator zapisujący przebiegi chwilowe napięć, prądów i sygnałów logicznych.

Rejestrator zdarzeń Rejestrator zapisujący czasy wystąpienia i opisy znakowe zmian stanów urządzeń pola, w którym jest zainstalowany, w tym układów EAZ.

Rezerwa mocy Możliwa do wykorzystania, w danym okresie, zdolność jednostek wytwórczych do wytwarzania energii elektrycznej i dostarczania jej do sieci.

Ruch próbny Nieprzerwana praca uruchamianych urządzeń, instalacji lub sieci, przez ustalony okres z określonymi parametrami pracy.

Ruch sieciowy Sterowanie pracą sieci.

IRiESD – Bilansowanie systemu dystrybucyjnego i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 01.01.2014	wersja 1.0	strona 33 z 38
zatwierdzono:		

Rynek bilansujący Mechanizm bieżącego bilansowania zapotrzebowania na energię elektryczną i wytwarzania tej energii w KSE.

Samoczynne częstotliwościowe

odciążanie – SCO Samoczynne wyłączenie zdefiniowanych grup odbiorców w przypadku obniżenia się częstotliwości do określonej wielkości, spowodowanego deficytem mocy w systemie elektroenergetycznym.

Samoczynne ponowne załączanie

– SPZ Automatyka elektroenergetyczna, której działanie polega na samoczynnym podaniu impulsu załączającego wyłącznik linii po upływie odpowiednio dobranego czasu, po przejściu tego wyłącznika w stan otwarcia z powodu zadziałania zabezpieczenia.

Sieci Instalacje połączone i współpracujące ze sobą, służące do przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, należące do przedsiębiorstwa energetycznego.

Sieć przesyłowa Sieć elektroenergetyczna najwyższych lub wysokich napięć, za której ruch sieciowy jest odpowiedzialny operator systemu przesyłowego.

Sieć dystrybucyjna Sieć elektroenergetyczna wysokich, średnich i niskich napięć, za której ruch sieciowy jest odpowiedzialny operator systemu dystrybucyjnego.

Sprzedawca Przedsiębiorstwo energetyczne prowadzące działalność gospodarczą polegającą na sprzedaży energii elektrycznej przez niego wytworzonej lub przedsiębiorstwo energetyczne prowadzące działalność gospodarczą polegającą na obrocie energią elektryczną.

Sprzedaż energii elektrycznej Bezpośrednia sprzedaż energii przez podmiot zajmujący się jej wytwarzaniem lub odsprzedaż energii przez podmiot zajmujący się jej obrotem.

IRiESD – Bilansowanie systemu dystrybucyjnego i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 01.01.2014	wersja 1.0	strona 34 z 38
zatwierdzono:		

- Stan zagrożenia KSE** Warunki pracy, w których istnieje niebezpieczeństwo wystąpienia: niestabilności systemu, podziału sieci przesyłowej lub ograniczenia dostaw energii elektrycznej do odbiorców.
- Sterownik polowy** Terminal polowy, który posiada wbudowane przyciski lub ekran dotykowy do sterowania łącznikami oraz umożliwia wizualizację aktualnego stanu łączników w tym polu.
- System elektroenergetyczny** Sieci elektroenergetyczne oraz przyłączone do nich urządzenia i instalacje, współpracujące z siecią.
- Średnie napięcie** Napięcie wyższe od 1 kV i niższe od 110 kV.
- Terminal polowy** Mikroprocesorowe urządzenie posiadające przynajmniej jedno łącze cyfrowe z systemem nadzoru (komputerem nadrzędnym), które realizuje zadania w zakresie obsługi wydzielonego pola elementu systemu elektroenergetycznego (linii, transformatora, łącznika szyn, itp.) związane z EAZ eliminacyjną, prewencyjną lub restytucyjną oraz dodatkowo w zakresie pomiarów wielkości elektrycznych, sterowania łącznikami, rejestracji zdarzeń i zakłóceń, lokalizacji miejsca zwarcia lub inne.
- Uczestnik Rynku Bilansującego** Podmiot, który ma zawartą Umowę o świadczenie usług przesyłania z Operatorem Systemu Przesyłowego, na mocy której, w celu zapewnienia sobie zbilansowania handlowego, realizuje dostawy energii poprzez obszar Rynku Bilansującego oraz podlega rozliczeniom z tytułu działań obejmujących bilansowanie energii i zarządzanie ograniczeniami systemowymi, zgodnie z zasadami określonymi w IRiESP -Bilansowanie.
- Uczestnik Rynku Detalicznego** Podmiot, którego urządzenia lub instalacje są przyłączone do sieci dystrybucyjnej nie objętej obszarem rynku bilansującego oraz który zawarł umowę o świadczenie usług dystrybucji z właściwym OSDn (obowiązek posiadania umowy dystrybucji spełniony jest również w przypadku posiadania umowy kompleksowej).

IRiESD – Bilansowanie systemu dystrybucyjnego i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 01.01.2014	wersja 1.0	strona 35 z 38
zatwierdzono:		

Układ pomiarowo-rozliczeniowy Liczniki i inne urządzenia pomiarowe lub rozliczeniowo-pomiarowe, w szczególności liczniki energii czynnej, liczniki energii biernej oraz przekładniki prądowe i napięciowe, a także układy połączeń między nimi, służące bezpośrednio lub pośrednio do pomiarów energii elektrycznej i rozliczeń za tę energię.

Układ pomiarowo-rozliczeniowy

podstawowy Układ pomiarowo-rozliczeniowy, którego wskazania stanowią podstawę do rozliczeń ilościowych i wartościowych (finansowych) mocy i energii elektrycznej.

Układ pomiarowo-rozliczeniowy

rezerwowowy Układ pomiarowo-rozliczeniowy, którego wskazania stanowią podstawę do rozliczeń ilościowych i wartościowych w przypadku nieprawidłowego działania układu pomiarowo-rozliczeniowego podstawowego.

Układ pomiarowo-rozliczeniowy

równoważny Układ pomiarowo-rozliczeniowy, którego wskazania stanowią podstawę do rozliczeń ilościowych i wartościowych (finansowych) mocy i energii elektrycznej.

Układ pomiarowo-kontrolny Układ pomiarowy, którego wskazania stanowią podstawę do monitorowania prawidłowości wskazań układów pomiarowo-rozliczeniowych poprzez porównywanie zmierzonych wielkości i/lub bilansowanie obiektów elektroenergetycznych lub obszarów sieci.

Układ zabezpieczeniowy Zespół złożony z jednego lub kilku urządzeń zabezpieczeniowych i innych urządzeń współpracujących przeznaczony do spełniania jednej lub wielu określonych funkcji zabezpieczeniowych.

Urządzenia Urządzenia techniczne stosowane w procesach energetycznych.

IRiESD – Bilansowanie systemu dystrybucyjnego i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 01.01.2014	wersja 1.0	strona 36 z 38
zatwierdzono:		

Usługi systemowe Usługi świadczone na rzecz OSP, niezbędne do zapewnienia przez OSP prawidłowego funkcjonowania KSE, niezawodności jego pracy i utrzymania parametrów jakościowych energii elektrycznej.

Ustawa Ustawa z dnia 10.04.1997r. – Prawo energetyczne z późniejszymi zmianami.

Użytkownik systemu Podmiot dostarczający energię elektryczną do systemu elektroenergetycznego lub zaopatrywany z tego systemu.

Wirtualne Miejsce Dostarczenia

Energii Rynku Bilansującego (WMB) Miejsce Dostarczenia Energii Rynku Bilansującego, w którym jest realizowana dostawa energii niepowiązana bezpośrednio z fizycznymi przepływami energii (punkt „ponad siecią”). Ilość energii elektrycznej dostarczonej albo odebranej w WMB jest wyznaczana na podstawie wielkości energii wynikających z Umów Sprzedaży Energii oraz odpowiednich algorytmów obliczeniowych.

Współczynnik bezpieczeństwa

przyrządu – FS Stosunek znamionowego prądu bezpiecznego przyrządu do znamionowego prądu pierwotnego. Przy czym znamionowy prąd bezpieczny przyrządu określa się jako wartość skuteczną minimalnego prądu pierwotnego, przy którym błąd całkowity przekładnika prądowego do pomiarów jest równy lub większy niż 10 % przy obciążeniu znamionowym.

Wstępne dane pomiarowe Nie zweryfikowane dane pozyskane w trakcie okresu rozliczeniowego z układów pomiarowych i pomiarowo-rozliczeniowych, nie służące do rozliczeń, a pozyskane jedynie w celu prowadzenia działalności operatorskiej przez OSDn.

Wyłączenie awaryjne Wyłączenie urządzeń automatyczne lub ręczne, w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa tego urządzenia lub innych urządzeń, instalacji i sieci albo zagrożenia bezpieczeństwa osób, mienia lub środowiska.

IRiESD – Bilansowanie systemu dystrybucyjnego i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 01.01.2014	wersja 1.0	strona 37 z 38
zatwierdzono:		

Wymiana międzysystemowa Wymiana mocy i energii elektrycznej pomiędzy KSE i innymi systemami elektroenergetycznymi.

Wytwórca Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej, którego urządzenia wytwórcze przyłączone są do sieci elektroenergetycznej.

Zabezpieczenia Część EAZ służąca do wykrywania i lokalizacji zakłóceń oraz wyłączenia elementów nimi dotkniętych. W pewnych przypadkach zabezpieczenia mogą tylko sygnalizować powstanie zakłócenia i jego miejsce.

Zabezpieczenie nadprądowe

zwłoczne Zabezpieczenie nadprądowe, którego nastawa prądowa jest zasadniczo odstrojona od prądów roboczych zabezpieczanego urządzenia.

Zabezpieczenie nadprądowe

zwarciove Zabezpieczenie nadprądowe, którego opóźnienie czasowe jest mniejsze od 0,4 s, a nastawa prądowa wynika z oceny prądów zwarciovych w otoczeniu miejsca jego zainstalowania z pominięciem wpływu prądów roboczych.

Zaprzestanie dostaw energii

elektrycznej Nie dostarczanie energii elektrycznej do przyłączonego obiektu z powodu rozwiązania lub wygaśnięcia umowy o świadczenie usług dystrybucji lub umowy kompleksowej, bez dokonania trwałego demontażu elementów przyłącza.

Zarządzanie ograniczeniami

systemowymi Działalność gospodarcza wykonywana przez operatora systemu przesyłowego lub dystrybucyjnego w ramach świadczonych usług przesyłania lub dystrybucji w celu zapewnienia bezpiecznego funkcjonowania systemu elektroenergetycznego oraz zapewnienia, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie ustawy Prawo energetyczne, wymaganych parametrów technicznych energii elektrycznej w przypadku wystąpienia ograniczeń technicznych w przepustowości tych systemów.

IRiESD – Bilansowanie systemu dystrybucyjnego i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 01.01.2014	wersja 1.0	strona 38 z 38
zatwierdzono:		